

Helsingin seutu 2050

Yleiskuvaus:

Helsingin seutu 2050-projektissa pyritään luomaan ensimmäistä kertaa yhteinen näkemys alueen 14 kunnan toivotusta tulevaisuudesta.

Projektin ensimmäinen vaihe käynnistyi vuonna 2007, kun seudun 14 kuntaa järjestivät yhdessä Ympäristöministeriön ja Suomen Arkkitehtiliiton kanssa kansainvälisen Greater Helsinki Vision 2050-ideakilpailun. Kilpailutyöt toivat uusia ja ennakkoluulottomia ehdotuksia seudun asumisen, maankäytön ja liikenteen kehittämiseksi.

Kilpailu oli kansainvälisesti katsottuna poikkeuksellisen mittava sekä tavoiteasettelun että suunnittelualueen koon osalta. Kilpailuun tuli hyväksyttyjä ehdotuksia yhteensä 86 kappaletta. Kilpailutöissä nostettiin metropolialueen suunnittelun haasteiksi ja trendeiksi muun muassa ilmastonmuutos, väestön ikääntyminen, terveys- ja ympäristötietoisuuden nousu, eettinen kuluttaminen, elämäntapojen moninaistuminen ja yksilöllistyminen, palkkatyön luonteen muutos ja työperäisen liikkuvuuden lisääntyminen.

Greater Helsinki Vision -ideakilpailun voittajaksi selviytyi ehdotus nimeltä Emerald, jonka tekijä oli WSP Group Finland. Jaetulle toiselle sijalle tuli ehdotus nimeltä Towards City 2.0., tekijöinä NOW Architects & Demos Helsinki. Nämä tahot sekä maan ainoa yhdyskuntasuunnitteluun keskittyvä jatkokoulutuskeskus (TKK/YTK) valittiin 14 kunnan toimesta toteuttamaan projektin jatkotoimenpiteitä.

Jatkotoimenpiteisiin sisältyvät niin sanotut kuntakierrokset, joissa ideakilpailun palkittuja töitä esitellään mukana olevien kuntien kuntapäättäjiille. Päättäjiltä on toivottu myös näkemyksiä ideakilpailussa esille nostettuihin ehdotuksiin.

Edelleen jatkotoimenpiteisiin sisältyi Ideahaavi nimellä kulkenut seminaari, johon kutsuttiin ideakilpailussa palkittujen ja lunastettujen töiden suunnittelijoita keskustelemaan ja edelleen kehittämään parhaita ehdotuksia. Keskustelun pohjaksi YTK oli valmistanut analyysin ideakisassa esiin nostetuista ehdotuksista.

Jatkotoimenpiteisiin kuuluu myös kaikille avoin www.helsinginseutu2050.fi -sivusto, jossa esitellään kilpailun tuloksia ja jossa alueen asukkaat voivat kommentoida ja jatkokehittää palkittuja kilpailutöitä.

Kaikkien edellä mainittujen jatkotöiden anti kootaan yhteen ja luovutetaan 14 kunnan yhteiselle neuvottelukunnalle. Projektin koko aineisto tulee olemaan ensi vuonna aloittavien kuntapäättäjien käytettävissä, kun he luovat seudun visiota vuodelle 2050.

Hankkeen tavoitteet:

Helsingin seutu 2050 pyrkii vastaamaan muun muassa ilmastonmuutoksen, väestön ikääntymisen ja liikkumisen aiheuttamiin haasteisiin. Metropolialueen kuntien yhteistyö on tärkeää, koska asukkaat liikkuvat jo nyt yli kuntarajojen työn, ostosten ja harrastusten perässä. Myös alueen kilpailukyvyyn säilyttäminen ja kasvattaminen vaativat kuntien yhteistyötä ja yhteisiä päämääriä. Hankkeen lopputuloksena syntyvä visio toimii pohjana uusien kunnanvaltuustojen työlle.

Helsingin seutu 2050 on ainutlaatuinen projekti, joka yhdistää ideakilpailussa palkittujen asiantuntijoiden ja asukkaiden näkemyksiä metropolialueen tulevaisuudesta. Alueen asukkailla on www.helsinginseutu2050.fi -sivuston kautta erinomainen mahdollisuus vaikuttaa oman alueensa tulevaisuuteen kommentoimalla palkittuja kilpailutöitä.

Hankkeen taustalla olevia haasteita:

Väestön ikääntyminen

Yhteiskunta ikääntyy. Kasvava joukko varakkaita, terveitä ja varttuneita ihmisiä käyttää merkittävässä määrin yhteiskunnallista valtaa. Heillä on aikaa ja rahaa, mutta mihin he sen käyttävät? Kuka heitä hoitaa ja miten? Tarvitsevatko he samanlaista hoivaa kuin tämän päivän vanhukset?

Merkittävä määrä Helsingin seudun asukkaista ei ole tulevaisuudessa enää työelämässä. Kun osa heistä joutuu lisäksi turvautumaan kodin ulkopuolisiin hoitopalveluihin, se muuttaa perinteistä kodin ja työpaikan ympärille keskittynyttä kaksinapaista kaupunkirakennetta.

Ilmastonmuutos

Suomen täytyy leikata 60-80 prosenttia hiilidioksidipäästöistään vuoteen 2050 mennessä. Tätä muutosta on verrattu teolliseen vallankumoukseen. Hiilidioksidipäästöjä syntyy kaikkialla: sähköntuotannossa (24%), tavaroiden ja ihmisten kuljetuksessa (14%), teollisessa tuotannossa (14%), maataloudessa (14%) sekä maankäytössä, kuten metsähakkuissa ja viheralueille rakentamisessa (18%).

Myös ratkaisuja löytyy kaikkialta. Asumistiheys urbaanissa ympäristössä kasvaa. Jotkut tuotannon muodot siirtyvät meitä lähemmäksi ja materiaalisen kulutuksen tilalle tulee palveluja. Julkisesta liikenteestä tulee yleisin liikkumisen muoto.

Liikkuvuus

Globalisaation kolmannessa vaiheessa myös yksilöt – eivät pelkästään maat ja yritykset - ovat selvemmin globaalien voimien vaikutuksen alaisia. Samaan aikaan uusista teknologioista tulee enenevässä määrin mobiileja. Jos ilmastonmuutos tekee suuria ja tiheään asuttuja alueita Kiinassa, Intiassa ja Afrikassa asuinkelvottomiksi, näiden alueiden asukkaat liittyvät suureen globaaliin muuttoliikkeeseen. Tästä seuraa ennennäkemätön ihmisten, kulttuurien ja arvojen liikkuvuus ja ehkä radikaalejakin muutoksia kodin ja elämän perusluonteeseen.

Tulevaisuudessa alueiden välillä on entistä kovempi kilpailu: siinä menestyminen edellyttää vahvaa identiteettiä. Helsingin seudun olisi oltava tässä kilpailussa varteenotettava vaihtoehto.

Hankkeen yhteyshenkilöt:

Työryhmä:

Aleksi Neuvonen, Demos Helsinki, aleksi.neuvonen (a) demos.fi, puh. 050 534 4241
Roope Mokka, Demos Helsinki, roope.mokka (a) demos.fi, puh. 044 040 0413
Ilona Mansikka, WSP Finland, ilona.mansikka (a) wspgroup.fi, puh. 040 524 9186
Tuomas Toivonen, NOWoffice, tuomas (a) nowoffice.org, puh. 040 516 9690

Helsingin kaupunki:

apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä, hannu.penttila (a) hel.fi, p. 050 331 3939
lehdistöpäällikkö Tapio Kari, tapio.kari (a) hel.fi, puh. 040 844 6015